

**ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені
Василя Стефаника»**

Філософський факультет

Кафедра педагогічної та вікової психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

“ _____ ” _____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

**О32 навчальної ознайомлювальної практики
у дошкільних навчальних закладах
(шифр і назва навчальної дисципліни)**

Галузь знань

05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва напрямку)

Спеціальність

053 Психологія
(шифр і назва спеціальності)

інститут, факультет

Філософський факультет
(назва інституту, факультету)

Івано-Франківськ - 2017

Робоча програма «**Навчальної (ознайомлювальної) практики у дошкільних навчальних закладах**» для студентів за спеціальністю 053 «Психологія», ОР: бакалавр – «30» серпня 2017 р. – 14 с.

Розробник: Коропецька Олеся Михайлівна , доцент кафедри педагогічної та вікової психології, кандидат психологічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології,

Протокол від «30» серпня 2017 р. №1

Завідувач кафедри педагогічної

та вікової психології

«30» серпня 2017 р. _____ (_____)

Схвалено науково-методичною комісією філософського факультету.

Протокол від “12” вересня 2017 р. № 1

Голова _____ (доц. Пятківський Р.О.)

© Коропецька О.М., 2017 р.

© Коропецька О.М., 2017 р

1. Вступ

Навчальна (ознайомлювальна) практика у дошкільних навчальних закладах є необхідною складовою освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки фахівців галузі знань – 05 соціально-поведінкові науки за спеціальністю - 053 «психологія» ОР «бакалавр» та спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, безпосереднє ознайомлення студентів з обраною професією та оволодіння первинними навичками професійної діяльності.

Навчальна (ознайомлювальна) практика є початковим етапом у системі практичної підготовки майбутніх психологів, первинною ланкою оволодіння професійними знаннями. Саме у цей період закладається фундамент досвіду професійної діяльності, практичних умінь і навичок, особистісних якостей психолога, ставлення до професії, які отримають розвиток на наступних етапах практики.

Метою практики є ознайомлення студентів з особливостями роботи психолога у дошкільних навчальних закладах (ДНЗ), його функціональними обов'язками та одержання необхідного обсягу практичних знань і професійних умінь і навичок щодо діяльності практичного психолога ДНЗ.

Робоча програма навчальної практики розроблена у відповідності до Закону України «Про вищу освіту», Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 № 93, Указу Президента України від 04.07.2005 № 1013/2005 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні», Рекомендацій про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, ухвалених рішенням Вченої ради Державної наукової установи «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» від 24 квітня 2013 року (протокол № 5 «Про державний вищий навчальний заклад освіти», «Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» та Положенням про практики у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника».

Згідно навчального плану навчально-ознайомлювальну практику студенти спеціальності 053 «Психологія», галузі знань – 05 – соціально-поведінкові науки, ОР «Бакалавр» проходять у дошкільних навчальних закладах на I курсі у 2 семестрі. Тривалість практики становить 2 тижні (3 кредити / 90 годин).

Базами для проведення практики є дошкільні навчальні заклади міста Івано-Франківськ. Умовою проведення практики студентів є наявність у штаті бази практики психолога. Керівництво та контроль за проведенням навчальної (ознайомлювальної) практики у дошкільних навчальних закладах здійснює

викладач (доцент) кафедри педагогічної та вікової психології, який несе відповідальність за організацію роботи студентів під час проходження практики та надає їм необхідну методичну допомогу.

Студенти-практиканти мають право зі всіх питань, що виникають у процесі практики, звертатися до керівників практики, проявляти ініціативу та вносити пропозиції щодо поліпшення організації навчальної (ознайомлювальної) практики тощо.

Основними обов'язками студентів-практикантів є:

- вчасно прибути на базу практики із спрямовуючими документами;
- пройти інструктаж з техніки безпеки та охорони праці;
- перебувати на базі практики визначений час;
- дотримуватись вимог та правил внутрішнього розпорядку дошкільного навчального закладу;
- систематично вести щоденник практики, в якому фіксуються власні роздуми про проведену роботу, висновки та рекомендації щодо власного професійного розвитку та самореалізації;
- у повному обсязі виконувати всі види робіт, передбачених програмою практики;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- дотримуватись положень Кодексу психологів;
- виконувати розпорядження адміністрації бази практики та керівників практики та своєчасно оформити та подати університетському керівнику звітну документацію;
- скласти залік з практики у формі мультимедійної презентації.

Основними обов'язками факультетського керівника практики є:

- узгодити з базами практики програму практики;
- ознайомити студентів з метою, завданнями та базами практики;
- провести настановну та підсумкову конференції з питань практики. За потреби, організувати проведення додаткових навчальних занять з питань організації діяльності студентів-практикантів;
- познайомити студентів з керівниками від баз практики;
- забезпечити студентів-практикантів направленням на практику;
- ознайомити студентів з вимогами до проходження практики та ведення документації;
- здійснювати контроль за ходом практики, проводити індивідуальні та групові консультації зі студентами-практикантами;
- визначити вимоги до складання заліку за результатами практики;

- подати на кафедру письмовий звіт про керівництво практикою.

Основними обов'язками керівника від бази практики є:

- забезпечити належні умови для проходження практики;
- ознайомити студентів з базою практики, її специфікою;
- ознайомити студентів-практикантів з нормативно-правовими документами, що регламентують діяльність психолога у ДНЗ;
- провести зі студентами інструктаж з техніки безпеки та охорони праці;
- здійснювати практичне навчання відповідно до програми практики та індивідуального плану роботи студентів;
- вести щоденний облік та давати оцінку роботі студентів-практикантів, контролювати виконання останніми індивідуального плану роботи, дотримання внутрішнього розпорядку, ведення щоденників тощо;
- затвердити письмові звіти студентів з практики;
- скласти характеристики на студентів з оцінкою їх діяльності.

2. Цілі і завдання практики

Метою практики є ознайомлення студентів зі змістом професійної діяльності психолога у дошкільних навчальних закладах, його функціональними обов'язками та одержання необхідного обсягу практичних знань і професійних умінь і навичок щодо діяльності практичного психолога ДНЗ.

Загальні завдання практики:

1. Отримання студентами-практикантами основної інформації про обрану професію, перспективи розвитку спеціальності.
2. Ознайомлення студентів із досвідом роботи дошкільних навчальних закладів з метою якомога повного уявлення щодо їх організаційної структури та основних функцій.
3. Вивчення основних напрямків роботи психолога у дошкільних навчальних закладах.
4. Поглиблення та закріплення теоретичних знань студентів з вікової психології, педагогічної психології, і встановлення їх зв'язку з практичною діяльністю.
5. Вироблення вміння професійно спілкуватися з дітьми та персоналом дошкільного навчального закладу.
7. Розвиток відповідального ставлення до професійної діяльності.
8. Формування вмінь оформляти службову документацію, матеріали для звіту (щоденник практики, звіт), презентувати результати практики на підсумковій конференції;

9. Формування професійно значущих особистісних якостей та професійних компетенцій майбутнього психолога;
10. Розвиток творчого потенціалу студентів.

Спеціальним завданням практики є сформувати у студентів уявлення про робоче місце психолога та психологічний кабінет, функціональні обов'язки психолога дошкільного навчального закладу та спостерігаючи за процесом роботи психолога під час здійснення ним психодіагностичної, психоконсультаційної та психокорекційної роботи, навчитися працювати з основними методиками ; вести щоденник спостережень; складати план роботи.

В результаті проходження практики студенти повинні **знати**:

- основи вікової психології, педагогічної психології, загальної психології;
- мету, завдання, основні принципи роботи психолога у дошкільних навчальних закладах
- зміст, форми й методи діяльності практичного психолога в ДНЗ;
- законодавчо-правові акти, нормативні документи, що регулюють діяльність психолога ДНЗ;

У результаті проходження практики студенти повинні **вміти**:

- планувати свою діяльність відповідно до завдань і змісту практики;
- спостерігати, аналізувати й фіксувати зміст, володіти основним психолого-діагностичним інструментарієм («Малюнок сім'ї», «Сходінки», ;
- методику проведення нестандартизованого спостереження за поведінкою дитини;
- складати програму, формулювати завдання, вести протоколи емпіричного дослідження дітей;
- вести просвітницьку діяльність з дітьми, їх родичами, персоналом.

3. Зміст практики

3.1. Індивідуальні завдання

Під час практики студенти повинні виконати індивідуальні завдання (розподіл часу може бути зміненим залежно від специфіки роботи практиканта). Серед цих завдань, для всіх видів практик спільними є такі:

1. Скласти календарний план роботи.
2. Вести щоденник спостережень.
3. Ознайомитися з діяльністю психологічної служби за місцем проходження практики
4. Бути присутнім під час проведення психологічних обстежень, бесід, консультування практичного психолога.
5. Виконувати разові індивідуальні завдання керівників практики та адміністрації

6. Провести психологічні дослідження дітей дошкільного віку (спостереження за однією за вибором студента дитиною, застосовуючи методи співбесіди, спостереження, малюнок сім'ї; результати зареєструвати, занести у протокол і проаналізувати;
7. Написати орієнтовні теми для виступу перед батьками, педагогами
Практичні завдання представити у звітній документації (матеріалах практики)
8. Оформити документи практики.

3.2. Навчальні посібники

1. Венгер А. Л. Психологические рисуночные тесты: Иллюстрационное руководство / А. Л. Венгер. – М.: ВЛАДОС-ПРЕСС, 2003. – 160 с.
2. Гоян І.М., Палій А.А. Психодіагностичний, психокорекційний і розвивально-виховний практикум у дитячому садку: навчальний посібник / Палій А. А. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2010. – 588 с.
3. Дуткевич Т. В. Дошкільна психологія: Навч. Посібник / Т. В. Дуткевич – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 392 с.
4. Експрес-діагностика в ДНЗ. Комплект матеріалів для практичних психологів / Уклад. О. Дєдов. – Хотин, 2014. – 41с. + Додатки: діагностичні матеріали. – 31 с.
5. Обухова Л. Ф. Детская психология: теории, факты, проблемы. 2-е изд. М., 1996.
6. Палій А.А. Диференціальна психологія: Курс лекцій. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2007. – 776 с.
7. Палій А.А., Гоян І.М. Психологічний практикум у дитячому садку. Івано-Франківськ: Плай, 2001. – 98 с.
8. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України / Міносвіти. Наказ. від 08.04.1993 № 93.
9. Стадненко І. М., Ілляшенко Т. Д., Обухівська А. Г. Методика діагностики готовності до навчання у школі дітей шестирічного віку. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2001. – 20 с.

3.3. Методичні рекомендації

У перший день студенти знайомляться з базою практики. Упродовж наступних 1 – 2 днів студенти складають календарний план роботи.

У календарному плані повинно бути детально описані види роботи студента під час проходження практики (зазначається дата, години та місце знаходження практиканта на базі практики).

Упродовж всієї практики студенти ведуть щоденник, у якому занотовують результати спостережень, свої враження про роботу психолога.

Щоденник ведеться у довільній формі. Його має право оглянути лише керівник практики від кафедри психології.

4. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Студенти-практиканти повинні строго дотримуватися режиму праці бази практики та виконувати свою роботу згідно плану. Керівники студентської практики контролюють перебування студентів на базах практики, дотримання ними плану роботи, наявність необхідної документації, якість виконаної роботи, науковість та адекватність методів роботи, ставлення до своїх обов'язків та дисциплінованість.

5. ВИМОГИ ДО ЗВІТНИХ ДОКУМЕНТІВ

Загальні вимоги до оформлення звітної документації наступні:

1. Документи оформляються акуратно, бажано надруковані, мають наскрізну нумерацію сторінок. Всі аркуші повинні бути зшиті. Папка зі звітними документами повинна мати титульну сторінку, на якій зазначаються прізвище та ім'я студента-практиканта, факультет та група; прізвища керівників від університету та бази практики; вид практики; термін проходження; назва бази практики.
2. Кожен окремий документ повинен також починатися з титульної сторінки, на якій зазначається назва документа, час та місце проведення заходу (чи збору емпіричних даних).
3. Звітна документація обов'язково повинна містити перелік всіх документів практики із зазначеними сторінками.
4. У звіті про роботу студенти детально описують всю виконану під час практики роботу.
5. Оформлення звітних документів входить в час проходження практик. Їх перевіряють і затверджують керівники практики від бази та навчального закладу.
6. В кінці практик керівник від бази практики кожному студентові видає письмову характеристику про його роботу, ставлення до обов'язків, дисциплінованість тощо. В характеристиці обов'язково повинна бути зазначена рекомендація щодо оцінювання роботи практиканта.

Характеристику підписують керівник практики від бази (психолог) та керівник організації і завіряють печаткою.

Основні розділи звітної документації для психологічних практик:

1. Звіт про виконану роботу у довільній формі.
2. Календарний план роботи на час практики.
3. Щоденник спостережень.
4. Протокол психологічного обстеження дитини (з методики: спостереження, бесіда, аналіз малюнка)
5. Характеристика на студента-практиканта, підготовлена керівником практики за місцем проходження (психологом) та підписана і завірена печаткою керівником закладу.

6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

До захисту практики допускаються студенти, які повністю виконали завдання програми практики та вчасно оформили звітну документацію. Формою звітності для навчальної практики є **залік**, під час якого студенти демонструють свої результати у вигляді мультимедійної презентації.

При кінцевій оцінці результатів практики враховується оцінка керівників від бази практики (характеристика) та факультетського керівника, результати захисту та оцінка за оформлення документів.

Зразки оформлення матеріалів практики

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Філософський факультет

МАТЕРІАЛИ ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ (ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНОЇ) ПРАКТИКИ

Студентки: П І П

Спеціальності: «Психологія»

Курс: I (денна, заочна форма навчання)

База проходження практики:

Факультетський керівник-методист: Коропецька О. М.

Керівник-методист кафедри _____

Керівник-методист бази практики _____

Директор установи _____

Період проходження практики з ____ до ____ 201__ р.

Івано-Франківськ

2017 р.

«Затверджую»:
Керівник базової організації практики

Керівник практики від університету

ЗВІТ
СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

Прізвище, ім'я та по батькові _____

Факультету _____

Кафедри _____

_____ курсу, групи _____

Про проходження навчальної (ознайомлювальної) практики на базі
(назва установи) _____

За час з _____ по _____ 201_ р.

Дата складання звіту _____ 20__ р.

Підпис студента _____

(текст звіту студента довільний)

Івано-Франківськ

2017 р

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

Навчальна (ознайомлююча) практика

(вид і назва практики)

студента _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет філософський

Кафедра _____

освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр

галузь знань - 05 соціально-поведінкові науки

спеціальність - 053 «Психологія»

(назва)

Курс _____

група _____

Дата	Зміст роботи	Висновки практиканта про спостереження (форму) роботи	Примітка

